

Projektet

har til formål at sikre levende plantemateriale af de gamle rodformede kræge, spilling, blommesorter og mirabeller for eftertiden. Sorter fra blommefamilien, der tidligere har været meget udbredt. Indsamlingen har til formål at sikre plantemateriale af de gamle sorter for eftertiden. De gamle sorter kan indeholde gener med modstandskraft overfor diverse sygdomme. Der efterlyses også gamle opskrifter, hvori de forskellige blomster indgår. Det kan være opskrifter på marmelade, saft, vin m.m.

Det indsamlede plantemateriale opformerer på Blomstergården. Alle indsamlede kloner bliver udplantet på Blomstergården ved Viborg og på Københavns Universitets Pomet.

Projektet er støttet af FødevarerErhvervs landdistriktsmidler til bevaring af plantegenetiske ressourcer.

Efterlysning

Træer af gamle kræger, spilling, rodægte blomster og mirabeller registreres og der indsamles rodsrud eller podekviste til genbanken på Blomstergården og Pometet i Tåstrup.

Gamle opskrifter, hvori indgår, kræge, spilling, blomster eller mirabeller, som du selv eller andre i familien har brugt, så vil vi gerne have en kopi. Vi skal evt. låne opskriften, så vi kan lave en fotokopi. Du får selvfølgelig din original tilbage.

Frukt til afprøvning af opskrifter. Da vi ikke selv har frugt af de indsamlede sorter, har vi behov for frugt til afprøvning af nogle opskrifter. Afprøvningen af opskrifterne udføres i samarbejde med Pernille Rasmussen på Kongenshus Hotel.

Erindringer / historier om dyrkning, formering, salg og anvendelse af kræger, spilling, blomster og mirabeller er vi meget interesserede i. Kan du fortælle os noget, lægger vi gerne øre til og skriver ned. Vi lægger det ud på www.gamlefrugtsorter.dk

Kontaktperson:

Villy Mougard

Blomstergården

Bjerringholmvej 14, 8830 Tjele

tlf. 86 65 12 88

info@blomstergaardenvedviborg.dk

Kræger

”vildblommer”

Kræge

Indsamling af

Plantemateriale

Gamle opskrifter

Erindringer

Kræger og spilling

Der er måske ikke så mange, som ved hvad kræger og spilling er. Førhen var de meget almindelige i læhegn både i marken og omkring bygninger. Navnlig i den sydlige del af landet var de ret udbredte. Fælles for dem er, at de sætter rodskud og det er via disse rodskud at træerne er blevet spredt fra gård til gård.

Kræger er små, som regel mørkeblå blomster. Mange kræger er noget bitre i smagen, men det forsvinder når de bliver kogt til grød, marmelade eller hvad de nu er anvendt til. Der findes også kræger, som ikke er bitre, men derimod med en sødme og aroma, der kan være på højde med de blomster vi i dag dyrker i haverne.

Spilling er også små blomster, men de er som regel ovale eller aflange om man vil, farven er oftest gullig eller rødlig. Anvendelsen har været den samme som for kræger.

I England har man haft en meget mere udbredt tradition for at dyrke de 2 typer vildblommer og anvende deres frugt. Desuden har man flere forædlede sorter, hvoraf nogle også har været prøvet i Danmark.

Blommer

I gamle haver kan man stadig støde på blommer, som er formeret ved rodskud. For hundrede år siden var det almindeligt, at der i haverne stod sveskeblomme, den lille grønne Reine Claude, rosinblomme eller helt andre små blommer.

De små blommer er efterhånden udkonkurreret af de moderne storfrugtede blommer, der podes på en anden grundstamme, f. eks. mirabelle. De store blommer er hurtigere at plukke og derfor blev de en hård konkurrent til de små blommer.

Mirabeller

Kommer vi længere op i Jylland blev krægehegnene ofte erstattet af mirabellehegn i stedet. Som regel er det frøformerede planter der brugtes og stadig bruges i læhegn.

De frøformerede giver ofte nogle små frugter med meget tørt og kedeligt frugtkød. Ind imellem er der dog dukket nogle op med masser af saftigt frugtkød med god smag.

